

Följetongen

K A F – rörelsen

En friskvårdssidé

De första 10 åren – del VIII

I K A F Nytt nr I 2020 påbörjades berättelsen om Kommunanställdas Fritidsförbund. Från de första tankarna på ett bildande till tillkomsten 1989 och hur det sedan gick. I mars 2021 publicerade vi del VII. Nu när våren är här med sedvanligt aprilväder så fortsätter berättelsen och vi har kommit till år 1997. Angenäm läsning påbjudes!

1997

blev ett mellanår. K A F: s styrelse oroade sig för att fler och fler medlemsföreningar avstod från att betala in sin årsavgift. Hur skulle vi behandla detta? Svaret blev att man för första gången fattade beslut om att utesluta hela fem föreningar. Antalet medlemmar hade hittills hållit sig konstant något över 200 men när året var slut konstateras att vi för första gången hade drabbats av medlemsminskning. En ytterligare åtgärd 1997 var att endast ge ut tre nummer av Förbunds Nytt. Det är i dag förborgat om orsaken var av ekonomiska skäl, av brist på material och/eller tidsbrist. Vi skulle enligt skattereglerna vara skyldiga att ge ut 4 nummer per år. Därför blev det under sommaren ett dubbelnummer (3 o 4).

I tidningens första nummer detta år fortsatta vi rapporteringen om ”Utvecklingsvara”. Detta unika projektet i Vara kommun, där man bland annat kunde peka ut hur friskvård kunde användas som en befrämjande del i ett förändringsarbete med syfte att anpassa och effektivisera den kommunala organisationen med krympande budgetramar. Projektsekreterarna Mona Wallin och Maria Salander åkte landet runt på konferenser tillsammans med projektmentorn Jan Winroth för att berätta om hur man gått tillväga. Kring detta kom det också att handla om på Årets Konferens som ägde rum den 29 - 30 oktober på Vara Folkhögskola respektive Bjertorps Slott. Mer om det senare.

Vintern 1997

blev åter en ombytlig historia. En varm februari fick ambitiösa Bengtsfors att konstatera att Dalslands isar inte höll för något pimpelfiske. Tävlingarna fick inställas.

Riksmästerskapen på skidor kunde dock genomföras i SM- spåren på Södra Berget i snörika Sundsvall. Arrangörerna SK65 i Sundsvall svarade för utmärkta arrangemang och ett förträffligt prisbord. RM – kommitténs ordförande, Stig Lundberg, bugade och tackade. Mindre nöjd var han med deltagarantalet som åter minskade. Han kunde också notera att några löpare åkte fel efter banan, men att det knappast berodde på dimman som lägrades över berget tävlingsdagarna. Bland deltagarna fanns elitåkaren Magnus Ingesson från Piteå. Samma Magnus som i dag är Charlotte Kallas tränare. Även Sven-Erik Pajala, också från Piteå, hade tillhört Sverigeeliten på 80-talet.

*

Sveriges avlånga land – en resa att minnas.

Det är Lars-Olof Lindholm, K A F:s förbundsordförande, som hade fattat pennan och i Förbunds Nytt berättade om elva glada bowlare som i pingsthelgen 1997 försökte ta sig från Nacka till Gislaved för att spela bowling. Det var 90 mil tur och retur så därför beslutade man sig för en stilla resa fram och tillbaka med SJ. Med några byten skulle det gå på 370 kr per person. Lars-Olof fick då syn på en annons från SWEBUS där resekostnaden endast skulle bli 190 kr t o r . Det lät bättre! Sagt och gjort. Men linjen som gick förbi Gislaved gick endast fredagskvällar. Men eftersom det var pingst var turen

flyttad till måndag, så den möjligheten var körd. Men gruppen sa ändå OK till SWEBUS med delmål Värnamo. Lars-Olof berättade vidare:

" ... Dags för avfärd inträder vi på Cityterminalen i Stockholm på pingstaftons morgon med glatt humör. Framför oss har vi en massa resenärer, ca 400, som skall åka buss åt olika håll, men med samma avgångstid som oss. En halv timme försenad kommer vi iväg. Bussen kör nonstop till Jönköping, där vi får kliva av. En vänlig fråga till busschauffören om fortsatt resa till Värnamo ger svaret "Jag vet inget! Jag har kört bussen hit. Punkt." Ingen SWEBUS – personal finns på plats, men vi hittar en tidtabell som visar att efter 45 min går bussen vidare. KAFFEPAUS!!!

Vi äntrar alltså ny buss mot nya mål. Inga andra problem, tror vi. I tidtabellen framkom att bussen stannar vid Mc Donalds i Värnamo. Som storstadsbo innebär detta i centrala delarna av stan, men nej. Vi blir avsläppta c:a 4 km från centrum och den lokala busstationen, varifrån vi skulle åka lokalbuss till Gislaved om 35 min. Inne på en OK- mack ber vi personalen beställa taxi till 11 personer plus bagage. Snart dyker en trevlig man upp, körande en taxi anpassad för handikapp transporter. Han packar in alla 11 plus allt bagage och bowlingväskor. Vips är vi nere vid busstationen, hela 5 min innan nästa bus skall gå. Lagligt kört eller inte? Tidsschemat gav oss inget val.

Väl inne i denna nya buss samtalar vi med busschauffören om hemresan, då det framkommit att någon lokalbuss från Gislaved till Värnamo inte gick på söndagar. Då kommer den fina, fina, serviceandan som ofta bara finns på mindre orter fram. Chauffören ringer upp sitt bussbolag och beställer en minibuss, som hämtar oss vid bowlinghallen efter genomfört spel och kör oss till Mac Donalds i Värnamo där vi äter en lättare lunch medan vi väntar på nästa buss. Den kommer något försenad. Chauffören säger häpen "Har jag plats för er alla?" Nåväl till Jönköping kom vi igen och med ett snabbt bussbyte var vi kl 21.00 åter i Stockholm.

Hur spelet gick? Damerna fixade två medaljer."

PS! Att vi inte höll på att greja övernattning berodde på en Harley Davidsson - träff på High Chaparall i Gnosjö - land, men det är en annan historia.

Lars-Olof Lindholm

*

KARISMA 50 år

K A F har mycket att tacka KARISMA i Kristianstad för. Från början hette föreningen Kommunal IF och bildades strax efter kriget. Detta år, 1997, var det alltså dags att fira 50-års jubileum. Det firades med stort kalas på Sommarlust, välkänd restaurang i residensstaden. Förbunds Nytt refererar:

Karisma 50 ÅR,

Jubileumsbanketten ägde rum lördagen den 26 april 1997 i Stora salongen på Sommarlust i Kristianstad, med glada och festklädda medlemmar och inbjudna. En strålande vårdag med skir grönska över slätten. Det bjöds på god mat och en jordgubbstårta – modell mastig – värd ett omnämnande i Guinness rekordbok. Tal hölls och gåvor överlämnades.

Kommunfullmäktiges ordförande, Bo Kristiansson, prisade föreningens betydelse för Kristianstads kommun och skänkte en extra slant eller exakt 10 000 kr till föreningens verksamhet, vilket Karismas ordförande Per Nilsson med glädje tog emot. K A F fanns också med bland gratulanterna och överlämnade en litografi med skånskt motiv.

Festen innehöll också uppträdande med bl. a Karismas egna revygång som spexade och gjorde anspelningar på politiker och chefer. En som råkade "illa ut" var kvällens toastmaster, Ingvar Lökvist, populär f.d ordförande i föreningen (1980 – 1995) och stor KARISMA-entusiast. Han drogs upp på scenen, sattes i en gungstol och blev utsatt för både skämt och kvinnliga närmanden till publikens stora förtjusning.

Anställda och politiker i Kristianstad kommun kan vara stolta över sin framgångsrika förening.

Nämnde Ingvar Lökvist var vid tillfället chef för mark- och exploateringskontoret i Kristianstad, styrelseledamot i K A F och den som med sin progressivitet i hög grad hade bidragit till K A F:s positiva utveckling. 1995 utsågs KARISMA till Årets Fritidsförening. I samband med jubileet gav föreningen ut en 70-sidigt jubileumshäfte "KARISMA på väg framåt".

PS! Ingvar axlade några år senare tjänsten som kommundirektör i Kristianstad. Han vardessutom ordförande för IFK Kristianstad, handbollsklubben som på senare år dominerat svensk handboll. För häftets "Karisma på väg framåt ..." layout svarade bland andra en viss Lars Carlsson som sedermera och fortfarande är K A F:s ovärderlige förbundssekreterare.

Ingvar Lökvist i gungstolen

ÖKARISMA: s revygäng gratulerar 50: åringen.

KARISMA:s jordgubbstårta

*

Vara kommun

Med hjärtat i halsgropen

Liksom tidigare hade jag 1997 ansvaret för Årets konferens. Då inträffade något som jag inte tidigare upplevt. Och jag fick ”hjärtat i halsgropen”. Man tycker att man har allt under kontroll och konferensen i Vara började bra. Så inträffade det oväntade. I Förbunds Nytt berättade jag om det hela på följande sätt:

- ”... 110 deltagare och gäster väntade förväntansfullt på att bondkomikern, revymakaren och viskompositören Mats Ljung skulle dyka upp och ”dra i gång” Årets konferens 1997 på Vara Folkhögskola den 29 oktober. Ingen Mats syntes dock till och oron spred sig. Ett telefonsamtal. Missförstånd! Men Mats sätter sig i bilen och kommer så snart han kan. Bara några mils resväg. Programmet ändras så att kommunalrådet Jan-Erik Wallin håller sitt hälsningsanförande först. Därefter lite allmän information och dösnack. Så dyker han upp. Mats Ljung äntrar scenen med sin gitarr och lyfter Årets konferens till sedvanlig höjd. Vi pustar ut mellan skratten och förstår varför västgötar är som de är och att konferensen trots allt kommer att bli lyckad även denna gång. ...”

Så här i efterhand kan jag konstatera att det kändes allvarigare än vad referatet anger. Jag hade i vanlig ordning skriftligen bekräftat till Mats Ljung vår överenskommelse om hans framträdande, men

sedan inte kollat upp på telefon att allt var OK. Det var orsaken. Enligt Mats slänger han all post han får på grund av all reklam. Och jag lärde mig en läxa!

Konferensen blev som sagt ändå lyckad. Det mesta handlade dag ett om ”Utvecklingsvara”. Konferensmiddagen ägde sedan rum på Bjertorps Slott en bit utanför Vara. Då delade Jan-Erik Wallin ut pris till Årets Fritidsförening som blev VISAM från Gislaved. Dess ordförande, Inga -Maj Eleholt, var med och tog emot diplom och en check med löfte om 10 000 kr till föreningens verksamhet. Denna gång delades också diplom och pris ut till Årets SSIF-förening.

De flesta av deltagarna stannade kvar i Vara även till den 30 oktober för att göra studiebesök på Hälsoäventyret Oasen i Vara och ingen blev besviken. Oasen var en unik anläggning där hälsopedagoger visade hur kroppen fungera ur olika aspekter. Deltagarna fick också ta del av en hälsoteater med program för tonårstjejer, tonårsskillar, rökare, förskolebarn osv.

Mats Ljung, född 1 juli 1947, död 28 juli 2001, var en revyartist, bondkomiker, författare och trubadur från Vinköl en bit utanför Skara. Mats Ljung var folkskollärare innan han sadlade om och blev revyartist på heltid. Han skrev och sjöng egna visor. År 1986 var han huvudartist på Jordgubbensdag i Vara. Text och bild från Wikipedia

*

Årets fritidsförening 1997

VISAM från Gislaveds kommun utsågs välförtjänt till Årets fritidsförening 1997 vid konferensen i Vara. Med att ta emot diplom och en check på 10 000 kr var ordföranden för föreningen Maj Eleholt. I Förbunds Nytt nr 4-97 presenterar vi föreningen och kommunen med rubriken ”GISLAVED – i flitiga Småland.

Maj Eleholt – VISAM: s ordförande

Kommunalrådet Agne Sahlin, Gislaveds kommun

Gislaved kommunvapen

Kommun- och LandstingsVasan – en ny utmaning

Via vårt nära samarbete med SSIF fick K A F 1997 en ny utmaning. Eller rättare sagt! Den startar 1998. SSIF hade med framgång fått kontakt med Vasaloppet och fått möjlighet att köra ”LandstingsVasan” från Oxberg till Mora. En överenskommelse hade i juni träffats att utöka denna möjlighet till att också omfatta K A F. Detta glädde oss storligen. Det hela administrerades av SSIF, anmälningar, logi, transporter mm. Till kontaktpersoner inom K A F utsågs styrelseledamoten Ulrica Jansson i Falun och Sten Emanuelsson i Vänersborg.

Den första Kommun- och LandstingsVasan avgörs måndagen den 23 februari 1998.

Vad mer att berätta från 1997?

Jo följande:

- * EKAF, fritidsföreningen i Eskilstuna, arrangerade årets Badminton RM med fler deltagare än i Örebro 1996 nämligen 62 från elva kommuner från Härnösand i norr till Osby i söder.
- Riksmästerskapen i bowling avgjordes helger 1 – 19 maj i Gislaved i arrangemang av Fritidsföreningen VISAM med 170 startande. Läs mer om Nacka Kommunkorps reseäventyr till tävlingen ovan.
- Många av K AF:s medlemsföreningar gör s.k. omtag och byter då ofta namn. I Rättvik till Kom Fri och i Umeå till SPORREN.
- RM i terränglöpning avgjordes 5 – 6 september i Heby och samlade 160 deltagare. I klassen herrar 21 inträffade det ovanliga att tidigare suveränen storlöparen Gert-Inge Nilsson från Kristianstad fick ge sig för en annan storlöpare Mats Jonsson från hemmaföreningen KomAn. Mats tävlar professionellt för Enhörna IF men är bosatt och lärare i Heby. I damer 21 vann också en meriterad löperska nämligen Pernilla Eriksson från SPORREN i Umeå.
- RM i golf detta år avgjordes i Falkenberg med hela 241 startande från 53 kommuner. Kanske rekord? Ännu en gång med tråkigt väder. En dag med regn och blåst. Riksmästare blev Agneta Back från Sala och Ulf Carlsson från Sigtuna Energi.
- RM i orientering hade 1997 sökt sig till Kristianstad 26–27 september. Tyvärr med ett mindre antal startande än tidigare nämligen 129. Tävlingarna avgjordes i kontinental terräng i vackra Degeberga.
- Berättade Stig Lundberg i Förbunds Nytt nr 4–97 att han upprättat statistik från riksmästerskapen.
- I Förbunds Nytt var under året införda flera artiklar om kommuner inför årets eller kommande års riksmästerskap och andra arrangemang ex om Avesta (pimpel-RM 1998) och Orsa (RM på skidor 1998) . Dessutom reportage från årets RM och Årets fritidsförening såsom det i Falkenberg (golf- RM 1997), Gislaved (Årets fritidsförening -97), Heby (RM i terränglöpning 1997)
- Sista medlem att ansluta sig till K A F 1997 var nr 248 Halmstads Kommunala golförening.

Foton från två av årets riksmästerskap 1997

RM i orientering 26 – 27 september i Degerberga, Kristianstads kommun. Segrarna i damklasserna uppradade från vänster: DC 21 – Malin Persson, Sölvesborg, D 35 – Ingela Ekelöv, Hörby, D 40 Ann-Christin Nero, Ronneby, D 45 – Margareta Svensson, Olofström, D 50 Christina Westman, Hudiksvall, D 55 – Birgit Palm, Perstorp, D 60 – Marianne Grahn, Härryda och D 65 – Inga-Lena Bergfält, Hudiksvall

Segrande lag i damernas budkavle, Ronneby, beundrar prisbordet på RM i orientering 1997

Fikapaus efter nionde hål under RM i golf på Falkenbergs GK 11 – 12 september 1997